

Kde nie je vyspelý vidiek, nie je vyspelý ani štát

V Modre sa 16. a 17. mája uskutočnil seminár s názvom „Programy slovenského vidieka, trendy ďalšieho vývoja v agrozozorte a na vidieku – Kam kráčaš, agrokompex?“, ktorý zorganizoval Slovenský zväz vidieckej turistiky a agroturistiky v spolupráci s Neziskovou organizáciou rozvoja vidieckej turistiky v Modre.

Práve pred rokom 1990 pracovalo v slovenskom agrokompexe viac ako 360-tisíc ľudí, dnes je to približne 55-tisíc. Najdôležitejším partnerom miestnej územnej samosprávy na vidieku boli jednotné roľnícke družstvá a štátne majetky, ktoré vytvárali pracovné príležitosti, starali sa o životné podmienky vidieckeho obyvateľstva a predovšetkým podporovali rozvoj občianskej a technickej vybavenosti obcí a infraštruktúry vidieka.

Cieľom seminára bolo predstaviť účastníkom súčasne premeny slovenského vidieka, najmä prínosy vidieckeho cestovného ruchu a agroturistiky k rozvoju obcí. Na seminári sa diskutovalo aj o aktuálnych problémoch výrobcov slovenských potravín a podmienkach ich umiestnenia na trhu prostredníctvom obchodných reťazcov. Účastníci sa oboznámili s výsledkami strednodobej analýzy vývoja poľnohospodárstva na Slovensku v porovnaní s vývojom v ďalších krajinách V4 a v Rakúsku a tiež s pohľadmi na efektívnosť hospodárenia rodinných hospodárstiev a veľkovýrobných podnikateľských foriem.

Ťažiskom seminára boli príspevky, v ktorých sa prezentovali poznatky a skúsenosti z rozvoja obcí a riešenia sociálnych problémov obyvateľov vidieka, spojených napríklad s dochádzkou do práce a jej vplyvom na rodinný život. Účastníci seminára sa oboznámili s uskutočňovaním Programu rozvoja vidieka v období 2014 - 2020 a získali poznatky o možnostiach čerpania podporných finančných prostriedkov z Európskych štrukturálnych a investičných fondov v programovom období 2014 - 2020 so zameraním sa na realizáciu úspešných projektov obnovy vidieka a agrokompexu na Slovensku.

Na chvoste aj v rámci V4

Na seminári sa zúčastnili starostovia, agropodnikatelia, pedagógovia, zástupcovia neziskového sektora, ako aj významné osobnosti slovenského poľnohospodárstva a vidieckeho priestoru na Slovensku. Svojimi príspevkami poukázali na potrebu spolupráce verejného sektora, neziskového sektora a podnikateľov pri zlepšovaní životných podmienok a zamestnanosti obyvateľov slovenského vidieka.

Odborný garant seminára, doc. Ing. Gejza Blaas, CSc., zhodnotil minulosť, súčasnosť a budúcnosť slovenského poľnohospodárstva a porovnal ho s vývojom v krajinách V4. Konštatoval, že po vstupe do Európskej únie malo poľnohospodárstvo v týchto krajinách v mnohom podobný vývoj, avšak Slovensko v produktivite sektora výrazne zaostáva. Na jeho vystú-

penie nadviazala Ing. Jarmila Halgašová, riaditeľka Potravinárskej komory Slovenska, ktorá sa zamerala na aktuálne problémy výroby a predaja slovenských potravín v obchodných reťazcoch. Ing. Ladislav Lysák, DrSc., predseda Ne-

radenského centra (IPC) Trnavského samosprávneho kraja.

Starostovia obcí a podnikatelia pripomenuli potrebu zníženia administratívnej náročnosti podávania projektov a väčšej transparentnosti pri ich schvaľovaní. O

panelová diskusia na tému: Ako byť úspešný v súčasnom podnikaní na slovenskom vidieku? Moderátorom bol exminister pôdohospodárstva Ing. Vladimír Chovan. V panelovej diskusii vystúpili držitelia štátnych vyznamenaní a udeľení prezidentom Slovenskej republiky, ocenení agropodnikatelia v TOP AGRO, pedagogickí a vedeckí pracovníci z oblasti agrozozortu a agrolesníctva, zástupcovia riadiacich inštitúcií zameraných na potravinárstvo a obchod a ďalší. Ing. Jaroslav Jankovič, CSc., z Národného lesníckeho centra vo Zvolene si pripravil prednášku na tému „Agrolesníctvo a jeho potenciál pre skvalitnenie agrárnej produkcie a rozvoj vidieka.“ O problémoch rozvoja malokarpatského regiónu hovoril starosta obce Píla a predseda ZMO malokarpatského regiónu Ing. PhDr. Mgr. Radoslav Mičunek, Ph.D. Na príkladoch úspešných podnikateľov a starostov na slovenskom vidieku boli prezentované a dokumentované možnosti využitia ekonomického, prírodného a ľudského potenciálu v ďalšom efektívnom rozvoji slovenského vidieka. O skúsenostiach z podnikania vo vinohradníctve a o optimálnej veľkosti poľnohospodárskych podnikov hovoril PhDr. Eduard Šebo.

Účastníci seminára si pripomenuli i významnú osobnosť - Ing. Jána Janovica CSc., exministra, vedca, organizátora a autora publikácie „Kam kráčaš, agrokompex?“ Ing. Ján Janovic bol ministrom pôdohospodárstva SR v rokoch 1969 - 1986, kedy bolo Slovensko v potravinách sebaostacné a patrilo k technologicky najvyspelejším poľnohospodárskym producentom v Európe. Osobnosť J. Janovica priblížil jeho niekdajší spolupracovník Ing. Peter Baco, Ph.D., exminister a expo-

slanec Európskeho parlamentu. Mottom Jána Janovica bolo: Kde nie je vyspelý vidiek, nie je ani vyspelý štát, čo vo svojich vystúpeniach zdôraznili viacerí účastníci seminára - Ing. Zoltán Černák, Ing. Štefan Stancík, Ph.D., a ďalší.

Organizátori pripravili pre účastníkov seminára exkurziu do vybraných organizácií v Modre - hlavnom meste vína, ako napríklad Elesko Wine Park, Hotel Majolika, Múzeum L. Štúra - Galéria Ignáca Bizmayera v Modre. Modranskí vinári zo spolku Vincúr pripravili pre hostí ochutnávku regionálnych produktov a ocenených malokarpatských vín. Hostitelia z penziónu Harmónia predstavili hosťom biozáhradku, športový a ukázkový parkový prírodný areál so snečnými kolektormi. Mgr. Katarína Bencová z TIK Modra informovala prítomných o projektoch, ktoré sa uskutočnili v meste.

Záver a odporúčania

Účastníci seminára odporúčajú štátnym orgánom, predstaviteľom miestnych územných samospráv a mimovládny neziskový organizáciám venovať zvýšenú pozornosť rozvoju poľnohospodárstva a vidieka formou aktívneho dialógu, spájania a investovania. Upozornili tiež na potrebu vytvárania stimulov pre mladých ľudí a ich podnikateľské i nepodnikateľské subjekty tak, aby ľudia zostali bývať na vidieku, pracovali tu a zakladali si rodiny. Podporili aj prijatie Memoranda partnerstva potvrdeného dňa 10. mája 2017 medzi vládou SR, Ministerstvom pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR a Združením miest a obcí Slovenska, zameraného na rozvoj vidieka s uplatnením implementácie stratégie CLLD (Community Led Local Development - Miestny rozvoj vedený komunitou) v objeme až do výšky 60 miliónov eur.

Vidiecky priestor vytvára podmienky na zachovanie tradičného a typického osídlenia vidieka podľa miestnych zvyklostí a naplnení krajinnotvorných a ekologických funkcií dediny, a pre lepšie zhodnotenie poľnohospodárskej produkcie. Významné je vytvoriť podmienky pre priamy predaj poľnohospodárskych produktov priamo z dvora roľníka a vytvorenie miestnych a regionálnych trhov potravín, čo je bežne zaužívané vo vyspelých krajinách. Dôležitým faktorom je udržiavanie miestnych tradícií a zvyklostí, ktoré sa v jednotlivých slovenských regiónoch historicky zachovávali, čím sa vidiek stáva atraktívnejším pre obyvateľstvo i návštevníkov Slovenskej republiky.

Ing. František MACH, CSc.
Ing. Juraj KEREKEŠ
Snímky: F. Mach

závislého združenia ekonómov Slovenska (NEZES), prezentoval závery z kolokvia odborníkov v agrozozorte k aktuálnym problémom, pričom zdôraznil najmä ochranu pôdy pred špekulantmi, developermi a predajom zahraničným podnikateľom. PhDr. Stanislav Buchta, CSc. prezentoval poznatky zamerané na premenu slovenského vidieka za štvrtstoročie na Slovensku.

Poznatky z praxe

Viac ako 40 účastníkov seminára si pozorne vypočulo vystúpenie Ing. Jany Juhászovej z Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR, ktorá hovorila o realizácii Programu rozvoja vidieka SR v období 2014 - 2020. Zmenila sa aj o vyhlásených a pripravovaných výzvach, jej informácie doplnila Ing. Lucia Šifel z Informačno-po-

konkrétnych skúsenostiach vo vidieckom rozvoji hovorila starostka obce Spišské Tomášovce Ing. Zuzana Nebusová, držitelka štátneho vyznamenania - Radu Ľudovíta Štúra III. triedy za mimoriadne zásluhy o rozvoj v oblasti územnej samosprávy. Skúsenosti vo vidieckej turistiky a agroturistiky na Slovensku pri hospodárskom a sociálnom rozvoji obcí prezentovali aj Ing. Juraj Kerekeš, osobnosť cestovného ruchu SR a Ing. František Mach, CSc., čestný predseda Slovenského zväzu vidieckej turistiky a agroturistiky (SZVTA). Vystúpenie svojimi skúsenosťami z praxe vhodne doplnil Ing. Vojtech Tlčík, Ph.D., z Podkylavy. O pracovnej mobilite na slovenskom vidieku hovorila Ing. Mária Behanovská, predsedníčka Vidieckeho parlamentu SR. Na seminári sa uskutočnila aj